Bijdrage PHB Algemene Beschouwingen 4 en 5 November

Voorzitter,

Een begroting gaat over geld,

maar voor onze inwoners, gaat zij over hun dagelijks leven:

een veilige straat, een betaalbare woning en een buurt waar kinderen kunnen spelen.

PHB stelt daarom zichzelf altijd de vraag: wat merken inwoners hiervan, in Hoensbroek en in de Heerlense wijken?

Onze lijn blijft: investeren in buurten, luisteren naar inwoners en afspraken nakomen.

Voorzitter,

Hoensbroek wordt in deze begroting **het tweede stedelijke centrum** van Heerlen genoemd, en die erkenning waarderen wij.

Maar een titel zonder uitvoering is nietszeggend.

We maken ons zorgen. Zo is de aparte paragraaf over Hoensbroek-Centrum uit deze begroting verdwenen en nog erger op onze vragen over de bedragen krijgen wij als antwoord dat de investeringen van Hoensbroek-Centrum **per abuis** niet in de investeringsplanning staan.

Is dit een teken aan de wand?, tijdens de verkiezingscampagnes is de kiezer toch echt iets anders beloofd, ook door de huidige coalitiepartijen.

Wel is er een aparte paragraaf voor ouderenbeleid en jongerenbeleid. Wij begrijpen dat de coalitiepartijen die toevoegen. Het is vreemd dat het jongerenbeleid geen eigen inhoud had en bij andere thema's bij elkaar gezocht moest worden.

Het coalitieakkoord zegt dat het centrumplan Hoensbroek volledig in het teken van uitvoering staat. Uiteraard gaan wij u aan die woorden houden.

De begroting noemt ruim twaalf miljoen euro voor Hoensbroek-Centrum. Dat klinkt mooi. Maar daarin zitten een bestaand krediet, rijksmiddelen, een subsidieaanvraag en personeelskosten. Een subsidieaanvraag is echter nog geen geld op de bank!

In de vorige begroting was vijf miljoen gereserveerd.

Wat is daarvan besteed, en waaraan?

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2027 tot 2034. Een centrum aanpakken kost tijd, daar hebben we begrip voor.

Maar Inwoners en ondernemers willen betrokken worden en concreet weten welke straat wordt aangepakt, welk pand een nieuwe bestemming krijgt en wanneer de werkzaamheden beginnen.

Daarom willen wij jaarlijkse mijlpalen en een voortgangsrapportage aan de raad én aan Hoensbroek, bovendien dient er voortdurend met bewoners en ondernemers aan tafel gezeten te worden.

Kan het college toezeggen dat Hoensbroek-Centrum niet tot de minder urgente opgaven behoort die bij tegenvallers worden uitgesteld, en dat de raad per kwartaal wordt geïnformeerd over de voortgang?

Inwoners en ondernemers wachten al jaren. Daarom krijgt vandaag elk collegelid en elk raadslid **een bel** van ons.

De boodschap: **Wij blijven de bel luiden voor Hoensbroek het is nu tijd voor de daadwerkelijke aanpak van Hoensbroek-Centrum.**

De raadsleden uit Hoensbroek hebben een gele bel gekregen zodat voor iedere inwoner uit Hoensbroek duidelijk is wie ze kunnen benaderen en bevragen over bv de voortgang.

(Wellicht kunnen we dadelijk even gezamenlijk op de foto.)

Voorzitter,

Hoensbroek heeft een toegankelijke plek nodig voor cultuur, verenigingen en ontmoeting. Een huiskamer van Gebrook, waar jong en oud samenkomen en verenigingen betaalbaar kunnen repeteren en optreden.

De gewenste locatie op de Gebrookerplein zou voor reuring en een boost in het centrumgebied in de meest positieve zin van het woord kunnen zorgen.

Hoe mooi zou het zijn dat als Heerlen in 2033 werkelijk culturele hoofdstad wordt, dit zou samenvallen met de **opening v**an een sprankelend cultuurhuis in Hoensbroek.

Uiteraard met een mooi programma, zodat culturele hoofdstad geen centrumfeestje wordt, maar ook iets van alle wijken. Ook in die van het tweede stedelijke centrum.

Helaas belooft deze begroting alleen onderzoek en voorbereiding.

Er is geen herkenbaar realisatiekrediet. Zelfs een opening in 2030 wordt niet toegezegd. Zonder krediet komt er geen cultuurhuis.

Dit is ons te vrijblijvend!

Wij vragen een vast besluitmoment, een voorbereidingsbudget en een voorstel voor investering én jaarlijkse exploitatie.

Laat ieder onderzoek leiden tot een volgende beslissing en betrek de toekomstige gebruikers vanaf het begin.

Tijdelijke huisvesting van verenigingen in het kasteel kan helpen, mits er afspraken zijn over geschiktheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid en een permanent vervolg.

Voorzitter,

Het woord cultuur is net al gevallen, maar door hoort ook cultureel erfgoed bij.

Vorig jaar hebben wij de toenmalige wethouder een banner gegeven met projecten in Hoensbroek die nog afgevinkt moeten worden.

Wij gaan ervan uit dat deze banner is overgedragen en zijn zeer benieuwd hoeveel vinkjes er al op staan. Graag een update van de wethouder cultuur hierover.

Voorzitter,

Een aantrekkelijk centrum vraagt ook om veiligheid. In de Hoofdstraat moeten bewoners en ondernemers merken dat meldingen worden opgevolgd en overlast wordt aangepakt.

We zijn dan ook zeer verheugd dat eind Januari daadwerkelijk het veiligheidshuis in Hoensbroek Centrum geopend gaat worden.

Sinds 2020 vragen wij aandacht voor de Hoofdstraat en de Harmoniestraat. Het aantal appartementen dat toen al vragen opriep, steeg van 40 naar 60. Dat is op zich al vreemd. Nu wordt het afgebouwd naar 30. Dat zien wij als een positieve eerste stap , maar zet nu door!

Ons pleidooi voor afstapelen en een evenwichtige spreiding van voorzieningen blijft staan. Het college moet zeggen wie verantwoordelijk is, welke stappen worden gezet en wanneer. Bij de problematiek jongerenoverlast vragen wij om harde grenzen te stellen, handhaven, jongerenwerk én vooral perspectief.

Onze overtuiging geldt voor alle wijken, in Hoensbroek, Passart in Heerlerheide, Molenberg , Zeswegen , Heerlerbaan en alle andere wijken hebben inwoners recht op veilige straten, onderhouden groen en bereikbare voorzieningen. Eerlijke verdeling betekent investeren naar behoefte en achterstand.

Een kapotte stoep, een vervuilde speelplek of een slecht verlichte route raakt inwoners direct. Bescherm buurtvoorzieningen en ontmoetingsruimten, ondersteun de

vrijwilligers die hun wijk bij elkaar houden en laat bewoners meedenken wanneer keuzes nog gemaakt moeten worden.

Ook bij wonen staat de menselijke maat voorop. Bewoners die door sloop of renovatie moeten verhuizen, hebben zekerheid, duidelijke informatie en redelijke termijnen nodig. Maak daarover stevige afspraken met de corporaties, over terugkeer, betaalbaarheid, verhuiskosten en tijdige communicatie.

En voorzitter,

Ik kan het niet laten:

Voor het Lomahuis verwachten wij in 2027 eindelijk een doorbraak en een oplossing voor dit steeds verder verloederde pand.

Voorzitter,

Dit alles vraagt om betrouwbare financiën. De begroting is voor 2027 dicht, maar de rekening komt in 2028. Er worden forse besparingen ingeboekt en vanaf 2029 miljoenenvoordelen bij huishoudelijke hulp verwacht, terwijl de toelichting zelf onzekerheden noemt.

Wij willen niet dat wijkvoorzieningen en Hoensbroekse projecten dan worden doorgeschoven.

Inwoners betalen bovendien hogere lasten. Dit voelen inwoners direct.

De woonlastentabel in de begroting bleek een fout te bevatten.

Het afvaltarief en de woonlasten stijgen.

Hoe gaat het college voorkomen:

- **dat hogere afvaltarieven leiden tot meer dumping**
- **dat, doordat voor GFT betaald moet gaan worden, er niet meer gesorteerd gaat worden?**

En wat is het volgende verhoging ?

Moeten de burgers dadelijk ook gaan betalen voor papier, best zakken en pmd ophalingen?

De bevriezing van de hondenbelasting begrijpen wij, maar de ambitie was afbouw en die wordt al jaren vooruit geschoven.

Voorzitter,

wij maken ons ernstig zorgen over de service en dienstverlening.

Ook hiervoor luiden wij de bel .

Ik overhandig deze Rode bel symbolisch aan wethouder Dragstra omdat deze dienstverlening in zijn portefeuille heeft en hij als oud-scheidsrechter ervaring heeft met de symboliek van geel en rood.

Wij weten dat er veel achter de schermen gebeurt, maar inwoners krijgen vaak geen of een late terugkoppeling op vragen en klachten.

Frappant is dat de afgelopen tijd bij de commissievergaderingen dit beeld keer op keer bevestigd wordt .

De casus met betrekking tot de Murals in de Hoofdstraat is wat ons betreft een voorbeeld geweest over hoe zaken in het beginsel niet aangepakt moet worden.

Dankzij volhardend optreden van burgers is woonpunt en college gelukkig tijdig tot inkeer gekomen .

Echter ook de service van het college aan de raad verdient de nodige verbetering. We hebben als raad een controlerende functie en we zouden de hoogste orgaan zijn van de gemeente.

Dit voelt echter **niet** zo.

Keer op keer worden we geconfronteerd met late beantwoording van art 33 vragen en feitelijke vragen. Vaak voorzien van onvolledige antwoorden en verwijzingen.

Toegezegde memo's of verduidelijkende c.q. aanvullende of aangepaste stukken ontvangen we heel kort en soms zelfs op de dag van commissie of raadsvergadering .

Het komt regelmatig voor dat wij door journalisten worden benaderd met informatie die tijdens het persmoment na het collegevergadering gedeeld zijn en die wij als raad nog niet ontvangen hebben

Ook worden ondernemers en ontwikkelaars nog altijd geconfronteerd met lange doorlooptijden.

Al met al draagt dit alles niet bij aan het beeld van een gemeente die open is voor business.

Aangezien dat significante verbetering uitblijft dienen wij een **motie in met de titel Goede service, duidelijke antwoorden en tijdige informatie voor burgers en raad.**

Voorzitter,

Al met al hebben wij dus de nodige vragen aan het college en zijn zeer benieuwd naar de beantwoording hiervan.

Als een voorbeeld van service hebben we voor het college de vragen samengevat in de bijlage van deze beschouwing.

Tot slot willen wij net als altijd onze griffie bedanken voor hun ondersteuning en spreken de hoop uit dat ze in 2027 daadwerkelijk de benodigde versterking krijgen.

Dank u wel.

Vragen aan het college:

Hoensbroek-Centrum	Welke projecten starten in 2027, met welke planning en onder verantwoordelijkheid van welk collegelid?
Financiering centrum	Hoeveel van de eerder gereserveerde €5 miljoen is besteed en waaraan? Welk deel van de ruim €12 miljoen is definitief beschikbaar en welk deel nog afhankelijk van subsidies?
Zekerheid en voortgang	Kan het college toezeggen dat de centrumaanpak bij financiële tegenvallers niet wordt uitgesteld en de raad ieder kwartaal over de voortgang informeren?
Betrokkenheid inwoners	Hoe worden bewoners en ondernemers structureel betrokken bij de plannen en geïnformeerd over jaarlijkse mijlpalen?
Cultuurhuis	Wanneer komt er een concreet besluit over het cultuurhuis, met een voorbereidingsbudget, investeringsvoorstel, exploitatiebegroting en realisatieplanning?
Verenigingen en cultuur	Hoe worden toekomstige gebruikers betrokken en hoe worden geschiktheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid en een permanent vervolg bij tijdelijke huisvesting gewaarborgd? Kan de opening aansluiten op de ambitie voor Culturele Hoofdstad 2033?
Cultureel erfgoed	Wat is de stand van zaken van de Hoensbroekse erfgoedprojecten op de eerder aangeboden banner?
Hoofdstraat en Harmoniestraat	Welke vervolgstappen zet het college voor het verminderen van de concentratie van voorzieningen en het aanpakken van overlast, wie is verantwoordelijk en wanneer gebeurt dit?

Wijken en wonen	Hoe beschermt het college buurtvoorzieningen en maakt het met corporaties stevige afspraken over terugkeer, betaalbaarheid, verhuiskosten en communicatie bij sloop en renovatie?
LoMa-huis	Welke concrete stappen moeten in 2027 tot een doorbraak en een duurzame oplossing leiden?
Financiële risico's	Hoe voorkomt het college dat onzekere besparingen leiden tot uitstel van wijkvoorzieningen en Hoensbroekse projecten?
Afval	Hoe voorkomt het college dat hogere tarieven leiden tot meer dumping en minder afvalscheiding? Zijn verdere tarieven voor papier, BEST-zakken of PMD voorzien?
Dienstverlening inwoners	Hoe zorgt het college voor tijdige antwoorden en duidelijke terugkoppeling op vragen, klachten en meldingen?
Informatie aan de raad	Hoe waarborgt het college tijdige en volledige beantwoording van raadsvragen, tijdige aanlevering van stukken en informatie aan de raad uiterlijk gelijktijdig met de pers?
Ondernemers	Wanneer verschijnt het aangekondigde plan om lange doorlooptijden voor ondernemers en ontwikkelaars te verkorten?